

benhavn er der paa Finansloven opført foreslaaede Bevillinger til et Beløb af ialt 1 755 000 Kr.; det er de samme Tilskud, der er opførte paa indeværende Aars Finanslov. Det fremgaar af Ministeriets Forslag til Finansudvalget, at de private Realskoler udenfor København med Hensyn til Tilskud fra Staten er blevet ligestillede med de private Realskoler i København, hvilket medfører, at Tilskuddene til Provinsens private Realskoler maa forøges paa Finansloven. I Fjor havde Skolerne ca. 9 500 Elever i den egentlige Realskole, og Statstilskuddet til disse blev sat lidt lavere end anslaaet til Skolerne i København, nemlig til 187 Kr. pr. Elev, i København 200 Kr. I Aar er Skolernes Elevantal gaaet op til ca. 9 800, og det Tilskud, Skolerne i København faar, udbetales dem med 250 Kr. pr. Elev. Realskolerne har derfor Krav paa et større Tilskud, en 600 000—700 000 Kr. Da de private Realskoler efter adskilliges Mening er unødvendige, kan der maaske være Grund til at skænke dem en nærmere Omtale. Allerede deres Tal er imponerende, det udgør nemlig 98, og de har et samlet Elevantal paa over 16 000, af hvilke ca. 9 800 gaar i den egentlige Realskole og ca. 6 400 i Underskolerne, der er knyttede til den, og Halvdelen af de Realister og Præliminarister, der aarlig tager Eksamen, er udgaaet fra disse Skoler. De ligger spredt over hele Landet og er oprettede, fordi Kommunerne eller Staten ikke har taget den Opgave op at give Adgang for alle de Elever, der ønsker en højere Undervisning. I de fleste Tilfælde ligger disse Skoler paa Landet, men selv naar de ligger i en Købstadkommune, hvor der gives Realundervisning, er de højst nødvendige, fordi den kommunale Realskole af Pladshensyn som Regel kun optager Børn fra selve Kommunen, og Oplandets Børn saaledes i mange Tilfælde vilde være aldeles afskaarne fra at faa Adgang til højere Undervisning, naar den private Skole ikke eksisterede. Desværre har de private Realskoler paa Grund af den herskende Dyrtid i de senere Aar ført en kummerlig Tilværelse. Da de private Skoler i Storkøbenhavn fik deres Tilskudsforhold ordnet ved Loven af 20. Marts 1918, udskød man Provinsens Realskoler. For overhovedet at kunne eksistere, havde Skolerne saa kun een Udvej: stadig at forhøje Skolepengene. Og det har de ogsaa gjort, endogsaa i den Udstrækning, at Skolepengene i de øverste Klasser naar op til over 30 Kr. pr. Maaned, medens Maksimum i Sta-

tens Skoler er 16 Kr. Ikke desmindre er saavel Bestyrernes som Lærernes Løn yderst beskeden. Den Løn, en Lærer uden Alderstillæg opnaar, ligger mellem 3 200 og 3 500 Kr., d. v. s. 1 000 Kr. under, hvad Lærerne ved de kommunale Realskoler oppebærer, og det er forstaaeligt, at Lærerne under disse Forhold søger over til den offentlige Skole. De private Skoler udsættes derved for at blive baade dyrere og daarligere, men da de har store Opgaver, fordi de optager Børn, som Statsskolerne ikke kan optage, da der er saa faa af dem og de kun kan tage Elever fra et snævrere Omraade af Landet, medens store Dele af Landet er henviste til de private Skoler med de højere Skolepenge, saa bør Staten støtte dem saaledes, at de kan give deres Lærere anstændige Levevilkaar, og saaledes, at Forældre, der ønsker, at deres Børn skal benytte disse Skoler, kan faa saadanne Friplads-Tilskud, at flinke Børn fra mindre velstillede Hjem ikke lukkes ude fra en Undervisning, der er til Gavn for dem. Det vilde derfor være ønskeligt, om disse Skoler fik et fast Tilskud efter bestemte Regler, saa de blev fri for at søge om Tilskud Aar efter Aar. Man vil maaske bemærke, at den private Skole er overflødig, i alt Fald til en vis Grad, men det er den nu ikke, fordi hverken Statsskolerne eller de højere kommunale Skoler kan optage de Børn fra hele Landet, der søger den Undervisning, som disse Skoler byder paa. Der er ogsaa et andet Moment, som gør det ønskeligt, at der er private Skoler: Statens og Kommunens Skoler kan nemlig blive for uniforme, kan blive drevet for ensidigt i visse Retninger. Der bør da vises den aandelige Tolerance og gives den aandelige Frihed, at Forældre, der ikke er velhavende, kan faa Lejlighed til at sætte deres Børn i en privat Skole, hvis de føler sig særlig tiltalte af Aanden og Tonen i denne. En privat Skole, der staar nogenlunde højt, vil ogsaa i en sund Konkurrence kunne anspore Statens og Kommunens Skoler. Det forekommer mig derfor ønskeligt, at de til Realskolerne knyttede Forberedelsesskoler og i det hele taget den private Underskole, som kan sammenlignes med den grundtvigske Friskole, ogsaa faar Støtte fra Statens Side i Lighed med denne, en Støtte, som vel andrager ca. 50 Kr. pr. Elev om Aaret. Der er ca. 6 500 Elever i Provinsens Realskolars Underskoler og ca. 5 500 i København. Jeg skal i denne Forbindelse oplyse, hvad der er meddelt mig, at der saa